



## Пенсійна система Швейцарії

У Швейцарії діє державне, трудове й особисте пенсійне страхування. Мета і принципи державного пенсійного страхування визначені в Конституції країни. Воно обов'язкове для всіх і покликане забезпечити гідне існування населення пенсійного віку. Максимальна державна пенсія не повинна перевищувати розміру двох мінімальних державних пенсій; розмір пенсійних виплат підлягає зміні відповідно до динаміки споживчих цін у країні.

Також у Конституції визначені основні джерела бюджетних надходжень, що формують державні пенсії по старості: податок на тютюнові вироби, податок на алкогольні напої, збори з ігрового бізнесу.

Обов'язковому пенсійному страхуванню підлягають фізичні особи, що проживають на території Швейцарії і працюють на території Швейцарії, мають швейцарське громадянство і працюють за кордоном, а також фізичні особи, що працюють у міжнародних організаціях і організаціях Гуманітарної допомоги, які перебувають під патронатом держави.

У галузевих, кантональних або державних (для держслужбовців) розрахункових касах відкривається особистий рахунок на кожного, хто підлягає обов'язковому страхуванню. Державним контролюючим органом вищевказаних кас є центральна федеральна розрахункова каса. Відрахування здійснюються державою (не більше 1/2 від суми пенсійного страхового внеску), роботодавцем (4,2% від заробітної плати працівника) і самою застрахованою особою (4,2% від річного доходу). У випадку, якщо застрахована особа, яка підлягає обов'язковому державному пенсійному страхуванню, не працює, мінімальний розмір її відрахувань у розрахункову касу становить 324 швейцарських франки на рік. Для приватного підприємця розмір річних відрахувань у розрахункову касу становить 7,8% від річного доходу. Законом визначаються мінімальний і максимальний розміри річних відрахувань: відповідно 7800 (\$6200) і 48300 (\$38400) швейцарських франків.

Мінімальний розмір державної пенсії встановлений у розмірі 550 швейцарських франків (\$440) на місяць. Уряд може його періодично переглядати з урахуванням змін індексу роздрібних цін у країні і зростання заробітної плати. Останній раз мінімальний розмір пенсії був переглянутий у 2000 році, у даний час він становить 1030 швейцарських франків на місяць.

Розмір державної пенсії по старості складається з постійної і змінної (залежно від середньорічного доходу) частин. Якщо середньорічний дохід не більш ніж утричі перевищує мінімальну державну пенсію в річному обчисленні, то постійна частина пенсії становить 74% від мінімальної пенсії, а змінна розраховується шляхом множення середньорічного доходу на коефіцієнт 13/600. Якщо середньорічний дохід більш ніж утричі перевищує річну мінімальну пенсію, то постійна частина пенсії становить 104% від мінімальної державної пенсії, а коефіцієнт для

розрахунку змінної частини становить 8/600. Закон визначає також умови виплат максимальної і мінімальної пенсій: мінімальна виплачується за умови, коли річний дохід не перевищує річної мінімальної пенсії, максимальна, якщо річний дохід у 6 і більше разів перевищує річну мінімальну пенсію. Пенсійний вік, за Законом, становить для чоловіків 65 років, для жінок — 64 роки.

Крім того, відповідно до законодавства кантони і громади здійснюють доплати до державних пенсій таким категоріям населення:

- фізичним особам, які проживають у Швейцарії і підлягають обов'язковому пенсійному страхуванню;
- іноземцям, що прожили в Швейцарії більше 10 років;
- біженцям і особам без громадянства, що прожили в Швейцарії 5 років і більше.

Розмір річної доплати не повинен перевищувати 4 мінімальних річних пенсій.

Відповідно до статті 37 особа, яка підлягає обов'язковому трудовому страхуванню, може замість пенсії одержати одноразову виплату з пенсійної каси в розмірі накопиченої там суми у випадку, якщо пенсія по трудовому страхуванню на 10% менше мінімального розміру державної пенсії по старості.

У зв'язку з динамікою роздрібних цін кожен застрахований повинен відраховувати додатково 1% від своєї заробітної плати на фінансування індексації пенсій людям, що її вже одержують.

Кожен працюючий за наймом може додатково застрахувати себе особисто, відкривши в будь-якому комерційному банку відповідний пенсійний рахунок. На пенсійні внески надаються пільги по податках на майно і перерозрахунковий податок. Сума річних відрахувань на такий рахунок не повинна перевищувати 5933 швейцарських франків (\$4720) для тих, хто підлягає обов'язковому трудовому страхуванню і робить відрахування в корпоративні пенсійні каси. Для працюючих, котрі не підлягають обов'язковому трудовому страхуванню, сума річних відрахувань становить 20% від річного доходу (за винятком усіх податків). Максимальна сума їх відрахувань не повинна перевищувати 29664 швейцарських франки (\$23600) на рік.